შეფასებისა და გამოცდების ეროვნული ცენტრი

ტესტი ქართულ ენასა და ლიტერატურაში

III ვარიანტი

ინსტრუქცია

თქვენ წინაშეა საგამოცდო ტესტის ელექტრონული ბუკლეტი.

ქართული ენისა და ლიტერატურის ტესტი სამი ნაწილისაგან შედგება: I. ტექსტის რედაქტირება; II. არგუმენტირებული ესე; III. წაკითხულის გააზრება და მხატვრული ტექსტის ანალიზი.

ტესტის ყოველი ნაწილის შესასრულებლად აუცილებელი ინსტრუქციები თან ახლავს შესაბამის დავალებებს.

გაითვალისწინეთ, რომ ტესტის III ნაწილი - წაკითხულის გააზრება და მხატვრული ტექსტის ანალიზი - ორი დავალებისაგან შედგება.

უნდა აირჩიოთ **ერთ-ერთი მათგანი** (N1 ან N2) და უნდა შეასრულოთ ამ დავალებაში მოცემული: **ა) წაკითხულის გააზრებაც და ბ) მხატვრული ტექსტის ანალიზიც.**

ტესტის მაქსიმალური ქულაა - 80.

ტესტის შესასრულებლად გეძლევათ 4 საათი და 15 წუთი.

გისურვებთ წარმატებას!

I. ტექსტის რედაქტირება (16 ქულა)

ყურადღებით წაიკითხეთ ქვემოთ მოცემული ტექსტი. *გაასწორეთ* მორფოლოგიურ-ორთოგრაფიული, სინტაქსური, პუნქტუაციური შეცდომები და სტილისტური ხარვეზები და ისე გადაწერეთ მთელი ტექსტი, რომ მისი შინაარსი არ შეცვალოთ.

გაითვალისწინეთ, ქულები დაგაკლდებათ თქვენ მიერ გადაწერილ ტექსტში დაშვებული თითოეული შეცდომის, ხარვეზისა თუ უზუსტობის გამო.

თუ ამოიწერთ მხოლოდ ცალკეულ ფორმებსა და შესიტყვებებს ან რამდენიმე წინადადებას, ნაშრომი არ შეფასდება.

თანამედროვე დმანისის ახლოს არის ამავე სახელწოდების ისტორიული ქალაქის ნანგრევები. ქვემო ქართლის ეს ტერიტორია უძველესი დროიდან ქრისტიანულ კულტურის ძლიერი ცენტრი იყო. VI-VIII საუკუნეებში აქ საეპისკოპოსო კათედრალი ყოფილა. განსაკუთრებული მდებარეობის გამო დმანისის როგორც სტრატეგიული პუნქტის მნიშვნელობა სულ უფრო დიდდებოდა. IX საუკუნის ისტორიულ წყაროებში იგი უკვე ქალაქად იხსენიება. არაბობის დროს აქ ცოტა ხანით ამირაც კი მჯდარა. დავით აღმაშენებელმა, რომელმაც დიდგორის ომში სძლია მტერს თბილისის შემდეგ დმანისიც გაანთავისუფლა.

დმანისი და მისი მიმდებარე ტერიტორია ბევრჯერ გამხდარა გარეშე მტრის თავდასხმის ობიექტი. საუკუნეების განმავლობაში ქალაქს მრავალი გასაჭირი უნახია მაგრამ ყველაზე მძიმე მდგომარეობაში იგი თემურლენგის შემოსევების დროს აღმოჩნდა. მოგვიანებით მას არც ოსმალოთა და სპარსელთა რბევა მოკლებია. XVIII საუკუნის ბოლოს დმანისს დრო და დრო ლეკებიც ესხმოდა თავს. მტრების განუწყვეტელი შემოსევების გამო ეკონომიკა მთლიანად მოიშალა რისთვისაც ქალაქი სულ გაპარტახდა და გაუკაცრიელდა. მოსახლეობიდან თითქმის მთლიანად დაცლილი დმანისი მოგვიანებით ნანგრევებად იქცა.

II. არგუმენტირებული ესე (24 ქულა)

დისკრიმინაცია არის საზოგადოების ერთი ჯგუფის მიერ მეორე ჯგუფის უფლებების შეზღუდვა ან დარღვევა მასზე უპირატესობის მოპოვების მიზნით.

გაიაზრეთ ამ ტერმინის არსი და ისე შეასრულეთ ქვემოთ მოცემული დავალება:

ის, ვინც სხვას ჩაგრავს და ავიწროებს, თავადაც დისკრიმინაციის მსხვერპლია.

არგუმენტირებული მსჯელობით დაეთანხმეთ ამ მოსაზრებას ან უარყავით იგი.

გააანალიზეთ წარმოდგენილი თვალსაზრისი, შეაფასეთ მისი დადებითი და უარყოფითი მხარეები და ჩამოაყალიბეთ თქვენი დამოკიდებულება ნათლად, მკაფიოდ და დასაბუთებულად, არგუმენტები გაამყარეთ სათანადო მაგალითებით. მსჯელობა უნდა იყოს ლოგიკურად გამართული და აბზაცებით დანაწევრებული. შეარჩიეთ ტექსტის შესაბამისი სტილი. დაიცავით სალიტერატურო ენის ნორმები.

გაითვალისწინეთ: თუ თქვენი მსჯელობა შემოიფარგლება ოთხი-ხუთი წინადადებით, ნაშრომი არ გასწორდება.

III. წაკითხულის გააზრება და მხატვრული ტექსტის ანალიზი (40 ქულა)

აირჩიეთ ქვემოთ მოცემული ორი დავალებიდან ერთ-ერთი და მხოლოდ ის შეასრულეთ!

1.

ყურადღებით წაიკითხეთ ოთარ ჭილაძის ლექსი „გამოთხოვება“:

რა მოხდა, თუკი ვეღარ შევხვდებით.
ამქვეყნად რაც კი ხდება შემთხვევით, -
მარადიული ის არის მხოლოდ
და ასეთია ყოველთვის ბოლო
ნამდვილი გრძნობის, განცდის და ვნების.
და მეც ამ დიდი კანონის ნებით
მიყვარხარ!
მაგრამ ამ სიტყვას ახლა
იაფი სცენის სურნელიც ახლავს,
რაც არ უხდება და არც ჭირდება,
ამიტომ, ალბათ, გამიჭირდება
მისი წარმოთქმა. მაგრამ გახსოვდეს,
მაგრამ გჯეროდეს, რომ არასოდეს
არ დაგავიწყებ ჩემს ხმას და სახელს,
შენგან მრავალი ტკივილის მნახველს.

და გზა, რომელიც გაიყო ორად
და უკვე იქცა ცოდვად თუ ჭორად,
იყოს დღეგრძელი, რომ შენი წილი,
თავისი ღორღით, მტვრითა და ჩრდილით,
ტანჯვის გზად იქცეს და უცხო თვალი:
ყრმის თუ მოხუცის, კაცის თუ ქალის,
გხედავდეს მხოლოდ ამ გზაზე მავალს,
რადგან დღეიდან მე შენი ხმა ვარ.
რადგან მე უკვე ვიყავი ღმერთი
და მოვიგონე ეს გრძნობა ჩემთვის,
ჩემს დასაცავად და დასაღუპად.
და რისხვა, გულმა რაც დააგუბა,
რაც გულს აქამდე ძალით ეკავა,

კითხვებზე გადასვლა: 3; 4; 5; 6; 7; 8; 9; 10; 11; 12; 13; 14; 15; 16; 17.

წვრილმან გრძნობების წასალეკავად
გასასვლელს ეძებს, რომ დღეის იქით
შენს ნაკვალევზე დიოდეს იგი.
და უსასრულოდ, დღისით თუ ღამით,
და თუნდაც მხოლოდ სულ ერთი წამით
იქცეს კოშმარად და მოჩვენებად,
დაგიფრთხოს ძილი და მოსვენება,
რომ ფრთებშეკვეცილ ფრინველის მსგავსად
აღარ შეგეძლოს გაფრენა არსად.
მერე რა მოხდა, თუ უცხო თვალი,
ჩვენი უცნაურ სეირით მთვრალი,
ბაგეს გადასცემს დამცინავ ღიმილს
და იმ ღიმილის უხეში ქიმი
გაგვივლის გულში...

შენ კი გახსოვდეს,
რომ ვერ მიაგნებ ხსნას ვერასოდეს,
რომ მე ვარ ჯვარიც და ეშაფოტიც
და ჩემი სულის ყველა ნაფოტი
იმ კოცონისთვის გროვდება ახლა,
რომელზეც შენი სურვილით ახვალ.
მაგრამ იქამდე შენი სახელი,
ვით ჩემი მტრების თანამზრახველი,
ან ვით ურჩხული: ცხრა ხმით, ცხრა ხელით
დამახრჩობს, თუკი ამოძახებას
ვერ შევძლებ უცებ.

კითხვებზე გადასვლა: 3; 4; 5; 6; 7; 8; 9; 10; 11; 12; 13; 14; 15; 16; 17.

ა) წაკითხულის გააზრება (15 ქულა)

დავალების შესასრულებლად ყურადღებით გაეცანით ტექსტს. კითხვებზე პასუხების გაცემა მაშინ დაიწყეთ, როდესაც ტექსტის შინაარსი მთლიანად გასაგები იქნება. მოცემული ოთხ-ოთხი პასუხიდან აირჩიეთ მხოლოდ ერთი. არჩეული პასუხი გადაიტანეთ პასუხების ფურცელში ამგვარად: პასუხის შესაბამის უჯრედში გააკეთეთ აღნიშვნა – **X.**

3. რას გულისხმობს ლირიკული გმირი, როდესაც სატრფოს ასე მიმართავს: „რა მოხდა, თუკი ვეღარ შევხვდებით“?

ა) დაშორება ნამდვილ გრძნობას მაინც ვერაფერს დააკლებს.

ბ) მათი გრძნობები უკვე ისედაც ინავლება.

გ) მათი ურთიერთობა საყოველთაო განსჯის საგნად იქცა.

დ) მათმა შეხვედრებმა ყოველგვარი აზრი დაკარგა.

დაბრუნება ტექსტის პირველ გვერდზე
დაბრუნება ტექსტის მეორე გვერდზე

4. პირველი ხუთი სტრიქონის მიხედვით, რა არის მარადიული?

ა) რაც დროს ამარცხებს.

ბ) რაც დროს უძლებს.

გ) რაც შემთხვევით ხდება.

დ) რაც წინასწარ იგეგმება.

დაბრუნება ტექსტის პირველ გვერდზე
დაბრუნება ტექსტის მეორე გვერდზე

5. **პოეტის აზრით, რა არის დასაწყისი და დასასრული** „ნამდვილი გრძნობის, განცდის და ვნების...“?

ა) კონფლიქტი და მიტევება.

ბ) სიყვარული და განშორება.

გ) ღალატი და შერიგება.

დ) შურისძიება და სინანული.

დაბრუნება ტექსტის პირველ გვერდზე
დაბრუნება ტექსტის მეორე გვერდზე

6. რა არის ავტორისათვის „დიდი კანონის“ ნება?

ა) ეჩვეოდეს.

ბ) ივიწყებდეს.

გ) სძულდეს.

დ) უყვარდეს.

დაბრუნება ტექსტის პირველ გვერდზე
დაბრუნება ტექსტის მეორე გვერდზე

7. რომელი ცნობილი სიტყვები მიესადაგება ლირიკული გმირის განცდას:

„ამიტომ, ალბათ, გამიჭირდება

მისი წარმოთქმა...“?

ა) „არს მწუხარება სულისა, არ აქვს ნუგეში რომელსა,

ჰსჯობს ენა ჰსდუმდეს, ხმა შესწყდეს...“

ბ) „... და გაგვიცოცხლდეს,

რომ კვლავც მოგვესმეს

სიტყვა ქართული რუსთაველისა“.

გ) „... მახსოვს, მახსოვს, რასაც ვჰფიქრობდი

მე თქვენთა შორის და ან რასაც აღმოვიტყოდი!“

დ) „ვისი ხმა არის ეს საკვირველი?

რად აქვს გულს ესე ჩუმი ნაღველი?“

დაბრუნება ტექსტის პირველ გვერდზე
დაბრუნება ტექსტის მეორე გვერდზე

8. რაშია დარწმუნებული ლირიკული გმირი, როდესაც ამბობს:

„არ დაგავიწყებ ჩემს ხმას და სახელს,

შენგან მრავალი ტკივილის მნახველს“?

ა) განშორებით გამოწვეულ ტკივილს ორივე იოლად გადაიტანს.

ბ) მასავით ემოციურად ვერავინ შეძლებს სატრფოსთან განშორებას.

გ) მასავით გულცივად ვერავინ შეძლებს სატრფოს დავიწყებას.

დ) ყოფილი სატრფო მის დავიწყებას ვერასდროს შეძლებს.

დაბრუნება ტექსტის პირველ გვერდზე
დაბრუნება ტექსტის მეორე გვერდზე

9. პოეტის აზრით, რა იწყება მას შემდეგ, როდესაც შეყვარებულთა გზა ორად იყოფა?

ა) აღტაცება და თავდავიწყება.

ბ) სიმშვიდე და თავისუფლება.

გ) სინანული და მოლოდინი.

დ) ტანჯვა და მითქმა-მოთქმა.

დაბრუნება ტექსტის პირველ გვერდზე
დაბრუნება ტექსტის მეორე გვერდზე

10. პოეტის აზრით, ვის ემსგავსება შეყვარებული ადამიანი?

ა) ბერს, რომელიც სიყვარულით უფალს უტოლდება.

ბ) ბრძენს, რომელიც სიყვარულის არსს იკვლევს.

გ) ღმერთს, რომელმაც სიყვარული შექმნა.

დ) შლეგს, რომელიც სიყვარულს გაურბის.

დაბრუნება ტექსტის პირველ გვერდზე
დაბრუნება ტექსტის მეორე გვერდზე

11. რას გულისხმობს ლირიკული გმირი, როდესაც წერს:

„...მოვიგონე ეს გრძნობა ჩემთვის,

ჩემს დასაცავად და დასაღუპად“?

ა) რომ სიყვარული ადამიანის გადარჩენის საუკეთესო შესაძლებლობაა.

ბ) რომ სიყვარული განსაცდელისგან თავდახსნის ერთ-ერთი საშუალებაა.

გ) რომ სიყვარული ერთდროულად გადარჩენაცაა და განადგურებაც.

დ) რომ სიყვარული ნებისმიერ ადამიანს აჯადოებს და ღუპავს.

დაბრუნება ტექსტის პირველ გვერდზე
დაბრუნება ტექსტის მეორე გვერდზე

12. რომელი მხატვრული საშუალებაა:

„რომ ფრთებშეკვეცილ ფრინველის მსგავსად
აღარ შეგეძლოს გაფრენა არსად“?

ა) ალუზია.

ბ) გაპიროვნება.

გ) შედარება.

დ) ჰიპერბოლა.

დაბრუნება ტექსტის პირველ გვერდზე
დაბრუნება ტექსტის მეორე გვერდზე

13. რით არის „ფრთებშეკვეცილი“ ყოფილი სატრფო?

ა) გულგრილობით, რომელიც მის სიცოცხლეს აზრს დაუკარგავს.

ბ) ძლიერი განცდით, რომლისგანაც თავს ვერასდროს დაიხსნის.

გ) მოვალეობით, რომელიც ოჯახის წევრების წინაშე დაეკისრება.

დ) პასუხისმგებლობით, რომელსაც ახალი შეყვარებულის წინაშე იგრძნობს.

დაბრუნება ტექსტის პირველ გვერდზე
დაბრუნება ტექსტის მეორე გვერდზე

14. რომელია ტროპული მეტყველების ნიმუში?

ა) „ამქვეყნად რაც კი ხდება შემთხვევით, -
მარადიული ის არის მხოლოდ...“

ბ) „და ასეთია ყოველთვის ბოლო
ნამდვილი გრძნობის, განცდის და ვნების“.

გ) „...და იმ ღიმილის უხეში ქიმი
გაგვივლის გულში...“

დ) „რა მოხდა, თუკი ვეღარ შევხვდებით“.

დაბრუნება ტექსტის პირველ გვერდზე
დაბრუნება ტექსტის მეორე გვერდზე

15. რას გულისხმობს ლირიკული გმირი სიტყვებში: „რომ მე ვარ ჯვარიც და ეშაფოტიც“?

ა) რომ ყოფილი სატრფოსათვის მისი სახელი ბოლომდე სალოცავად დარჩება.

ბ) რომ ყოფილი სატრფოსათვის შეუძლია ხსნადაც იქცეს და სასჯელადაც.

გ) რომ ყოფილი სატრფო, დაშორების მიუხედავად, მის მეგობრად დარჩება.

დ) რომ ყოფილ სატრფოს მისი სიყვარულის გამო არაფერი დაემუქრება.

დაბრუნება ტექსტის პირველ გვერდზე
დაბრუნება ტექსტის მეორე გვერდზე

16. რას გულისხმობს ლირიკული გმირი, როცა ამბობს:

„და ჩემი სულის ყველა ნაფოტი
იმ კოცონისთვის გროვდება ახლა,
რომელზეც შენი სურვილით ახვალ“?

ა) ლირიკულ გმირთან დაშორების გამო სატრფოს სულიერი ტანჯვა არ ასცდება.

ბ) სიყვარულის ძლიერ ცეცხლს ვერ გაუძლებს ის გრძნობა, რომელიც ყალბია.

გ) ყოფილი სატრფოს ახალ სიყვარულს ისეთივე დასასრული ელის, როგორიც - ძველს.

დ) ყოფილი სატრფო თვითონ გამოუტანს განაჩენს თავის ახალ გრძნობებს.

დაბრუნება ტექსტის პირველ გვერდზე
დაბრუნება ტექსტის მეორე გვერდზე

17. მიუხედავად სურვილისა, რატომ ვერ ახერხებს ლირიკული გმირი დადუმებას?

ა) დარწმუნებულია, რომ სიმართლის თქმა ურთიერთობას გამოასწორებს.

ბ) განიცდის, რომ კიდევ ერთხელ აღმოჩნდა მოტყუებული.

გ) ხვდება, რომ ამოუთქმელი გრძნობა დაახრჩობს.

დ) მიაჩნია, რომ ამ გზით ცოდვების მონანიებას შეძლებს.

დაბრუნება ტექსტის პირველ გვერდზე
დაბრუნება ტექსტის მეორე გვერდზე

ბ) მხატვრული ტექსტის ანალიზი (25 ქულა)

წერითი დავალების ინსტრუქცია:

ყურადღებით გაეცანით დავალების პირობას.

ნაწერი არ გასწორდება, თუ ნაშრომი დავალებას არ უპასუხებს, მოცემული ტექსტის პერიფრაზია, არ არის შესრულებული არც ერთი მითითება ან მოცემული ტექსტი მთლიანობაში არაადეკვატურადაა გაგებული, ანდა ენობრივად იმდენად გაუმართავია, რომ აზრის გაგება ჭირს.

ნაშრომი შესრულებული უნდა იყოს გასაგები (გარკვეული) ხელწერით. ის მონაკვეთები, რომელთა ამოკითხვაც გაძნელდება, არ გასწორდება და თხზულების შეფასებისას მხედველობაში არ იქნება მიღებული.

ორივე წერით დავალებას თან ახლავს სამ-სამი მითითება. ამ მითითებებს უნდა უპასუხოთ ისე, რომ თხზულება აზრობრივად ერთიანი, მთლიანი გამოვიდეს და არ იყოს კითხვებზე ცალ-ცალკე გაცემული პასუხების მექანიკური ჯამი ან მოცემული ტექსტის პერიფრაზი (თუნდაც მთელი თხზულების შინაარსის გადმოცემა). გაითვალისწინეთ, რომ დავალების მითითება შესრულებულად არ ჩაითვლება, თუ მასზე მხოლოდ ერთი-ორი წინადადებით იქნება პასუხი გაცემული.

ჩამოაყალიბეთ თქვენი აზრი ნათლად, მკაფიოდ, დეტალურად და დასაბუთებულად. ნაშრომი შეფასდება იმის მიხედვით, თუ რამდენად ჩანს მასში არგუმენტირებისა და დამოუკიდებელი აზროვნების უნარი და არა იმის მიხედვით, ემთხვევა თუ არა თქვენი პოზიცია საყოველთაოდ აღიარებულ თვალსაზრისს. მსჯელობა უნდა იყოს ლოგიკურად გამართული და აბზაცებით დანაწევრებული; უნდა დაიცვათ სალიტერატურო ენის ნორმები.

დაშვებული შეცდომა გადახაზეთ და ნუ დაჯღაბნით.

გააანალიზეთ მოცემული ტექსტი შემდეგი მითითებების მიხედვით:

- იმსჯელეთ ლირიკული გმირის მხატვრული სახის შესახებ;
- იმსჯელეთ, რა შეიძლება იყოს ამ სასიყვარულო ურთიერთობის დასრულების მიზეზი;
- იმსჯელეთ ტექსტის მხატვრული თავისებურებების შესახებ.

თქვენი თვალსაზრისი დაასაბუთეთ!

დაბრუნება ტექსტის პირველ გვერდზე
დაბრუნება ტექსტის მეორე გვერდზე

2.

ილია ჭავჭავაძის მოთხრობაში „კაცია-ადამიანი?!“ ვკითხულობთ, თუ როგორ მოატყუეს ლუარსაბ თათქარიძის ძმა დავითი და ნიშნობაზე საპატარძლოს ნაცვლად ერთი „მოხდენილი ახალგაზრდა გოგო“ აჩვენეს:

მოსემა და სუტ-კნეინამ ესე დააწყეს საქმე... კაი ბადე დაუგეს ლუარსაბსა და კარგადაც გააბეს.

ორი კვირა რომ გავიდა, აღტაცებულმა ლუარსაბმა, აქაო და საქმე გარიგდაო, კარგის ნიშანით თავისი უფროსი ძმა დავითი გამოისტუმრა. დიდის ყოფით მიიღეს დავითი. ხალხი მოსემ არ მოიწვია, სრულიად არავინ, რომ ეშმაკობა არ შეუტყონ, ლუარსაბსაც მისწერა - ნურავის შეატყობინებო. აი, ის წიგნი ნამდვილი თავისი ღირსებით და შეცდომებით:

„ჩემო აღმატებულო ბედნიერო გვაროვანო სიძეო:.

თუმცა დიდად ბედნიერი ვარ რომელიცა რომა შენგანა ვარ დღეს მოხუცებული ბედნიერი და გული ჩემი სიხარულით აღავსე ნეტარითა სიძოობითა თქვენითა და თვალი ჩემი აახილე რომელიცა რომა დაინახა ისევ გაზაფხული მუხთალისა სოფლისა ამისა ფრიად სიხარულში ვარ რომელიცა ეხლა ვარ ჩემო აღმატებულო გვაროვანო სიძეო რომელიცა გთხოვ გამოგზავნო ნიშანი რომა საქმემ არ დაიგვიანოს დიდი ხალხი არ გამოგზავნო რომელიცა რომა მე მოხუცებული კაცი ავადა ვარ სნეული და პატივი და მასლაათი და ქეიფი რომელიცა აწ მე აღარ ძალმიძს რომელიცა ფრიად შეაწუხებენ ქორწილში რომელიც თქვენ იქნებით ჩემს სახლში მასპინძელი დიაღ დიდი ხალხი მოვიწვიოთ თქვენცა დიდი და პატიოსანი ნათესაობა გყავს რომელიცა არც მე ვარ უნათესაო და ბლომად შევყაროთ ისე როგორათაც შეჰფერის დიდებულს გვაროვნობასა თქვენსა და ჩემსა ოჯახს სახლკარიანობასა ჩემსა...

კითხვებზე გადასვლა: 3; 4; 5; 6; 7; 8; 9; 10; 11; 12; 13; 14; 15; 16; 17.

სხვებრ ბძანდებოდეთ ბედნიერებით იესო ძე ღვთის მიერ ვითხოვ თქვენს ბედნიერებას რომელიცა რომა მსურს ნახვა თქვენი თქვენი სიმამრი ბრწყინვალე თავადი მოსე ნოშრევანისძე გძელაძე:.“

რასაკვირველია, თავაზიანი ლუარსაბი ამ წიგნის შემდეგ აღარ გაგზავნიდა ბევრს ხალხსა. მარტო ერთი დავითი და ერთი კიდევ ვიღაცა გამოისტუმრა, რომ ახალი სიმამრი, რადგანაც ავად არის, არ შეაწუხონ, დავითს კი დააბარა, რომ ფულზედ კარგად მოილაპარაკოს, როდის ჩააბარებენ, და მერე ქალი კარგად გასინჯოს.

დიდის პატივით მიიღო მოსემ დავითი. ქალის მაგიერად ის მშვენიერი გოგო მორთეს და დავითს ისე აჩვენეს. დავითი გაგიჟდა - რომ დაინახა და გულში არ იყო რომ შურმაც არ გაუარა, ნამეტნავად თავისი მჭლე ცოლი რომ მოაგონდა ამასთან. ვახშამზედ რომ ისხდნენ, მარტო ოთხნი იყვნენ - დავითი და ამასთან მოყოლილი ის ვიღაცა, თითონ მოსე და ამისი მოზრდილი შვილი... მოსემ ბოდიში მოიხადა, რომ ხალხი არ დაუპატიჟა ამისთანა ბრწყინვალე გვარიშვილებსა.

- რა ვქნა, შენი ჭირიმე, - უთხრა დავითს მოსემა, - ჩემო ახალო მოყვარევ! ავადა ვარ, თასლიბს ვერ გავუწევდი. სიძუნწეში არ ჩამომართო, შენი ჭირიმე! აბა, ჯერ ისე ავადმყოფი რა არის, მერე მასპინძელი რა უნდა იყოს. თორემ იმდენი სიკეთე ღმერთმა შენ მოგცეს, რამდენი ნათესაობა და მახლობლობა მე მყვანდეს. მაგრამ ჩემი მაყურებლები რა ქეიფს გასწევდნენ. ისევ ის ვამჯობინე - ნუ დავპატიჟებ-მეთქი. ამ ნიშნობამ ისე შინაურულად ჩაიაროს, ქორწილი კი ჩემს კისერზედ იყოს. ქორწილისა რა ბძანა ჩემმა სიძემა?

- რაც ჩქარა იქნება, ისა სჯობიაო, - უპასუხა დავითმა, - პირფერობაში კი ნუ ჩამომართმევთ და ეს ქალი რომ ჰნახოს იმან, იმ წამშივე ჯვარს დაიწერს, თავი არ მომიკვდება!

- მზეთუნახავი ყოფილა, - დაუმატა სტუმარმაც.

კითხვებზე გადასვლა: 3; 4; 5; 6; 7; 8; 9; 10; 11; 12; 13; 14; 15; 16; 17.

- რა ვქნა? მადლობა ღმერთსა, ღმერთმა ეგ მომცა და ყველაფერი ღვთის ნებაზედ ჰკიდია, - სთქვა მოსემა, - მიხარიან, თქვენმა მზემ, რომ ქალი მოგეწონათ.

- ღმერთმა აცოცხლოს პატარძალი! - წამოავლო ჯამს ხელი დავითმა, - ღმერთმა ტკბილად შეაბეროსთ ერთმანეთს!

- მადლობელი ვარ, თქვენი ჭირიმეთ! - დაუკრა ყველას თავი მოსემა. - მაშ რაც მალე იქნება, ისა სჯობია.

- იმან ისე მოგახსენათ, - უპასუხა დავითმა, - მეც, სწორედ მოგახსენოთ, მაგას ვურჩევ ჩემს ძმასა. რაღა გავაგრძელოთ საქმე.

- ჩემის ფიქრითაც ეგრე სჯობია, - სთქვა მოსემა. - ქალი აქა ჰდნება - მამისაგან კი არ უნდა ითქვას ესა, მაგრამ შორეული ხომ არა ხართ, თქვენთან რა დავმალო, - ქალი აქა ჰდნება...

- ის კიდევ იქ, თქვენმა სიცოცხლემ! - წაართო სიტყვა დავითმა.

- მაშ, როცა მიბძანებთ, მაშინ იყოს ქორწილი, - სთხოვა მოსემა.

ერთის სიტყვით, გადასწყვიტეს, რომ სამშაბათს საღამოზედ სიძე უნდა მოვიდეს და იმ ღამესვე ჯვარი უნდა დაიწეროს. მეორე დღეს დავითმა ფულზედ ჩამოუგდო ლაპარაკი. მოსემ დააჯერა, რომ ქორწილის მეორე დღეს ორასს თუმანს სულ ბაჯაღლო ოქროებს თავის ხელით მიართმევს. ხელი-ხელს დაჰკრეს, დავითი - მეორე დღეს პატარძალი აღარ აჩვენეს - შინ წამოვიდა და მოსე თავის სახლში დარჩა. როცა მოსემ ცხენზედ შესო და გამოისტუმრა დავითი, როცა მარტო დარჩა, ხელები დაიფშვნიტა მეტის სიხარულისაგან და სთქვა ღიმილით: ყოჩაღად წავიყვანე საქმე. ეხლა ჩემი წუხილი მარტო ის არის, რომ სუტ-კნეინას ხრიკი მოვუგდო, ერთი მიზეზი რამ მოვუგონო, რომ ფული აღარ მივცე იმაზედ მეტი, რაც მიმიცია, თორემ, იმისგან რომ მოვტყუვდე, სირცხვილია.

კითხვებზე გადასვლა: 3; 4; 5; 6; 7; 8; 9; 10; 11; 12; 13; 14; 15; 16; 17.

ა) წაკითხულის გააზრება (15 ქულა)

დავალების შესასრულებლად ყურადღებით გაეცანით ტექსტს. კითხვებზე პასუხების გაცემა მაშინ დაიწყეთ, როდესაც ტექსტის შინაარსი მთლიანად გასაგები იქნება. მოცემული ოთხ-ოთხი პასუხიდან აირჩიეთ მხოლოდ ერთი. არჩეული პასუხი გადაიტანეთ პასუხების ფურცელში ამგვარად: პასუხის შესაბამის უჯრედში გააკეთეთ აღნიშვნა – **X.**

3. **რა იგულისხმება სიტყვებში:** „კაი ბადე დაუგეს...“?

ა) მოატყუეს.

ბ) წაახალისეს.

გ) შეაქეს.

დ) დაავალეს.

დაბრუნება ტექსტის პირველ გვერდზე
დაბრუნება ტექსტის მეორე გვერდზე
დაბრუნება ტექსტის მესამე გვერდზე

4. **რატომ გაგზავნა გახარებულმა ლუარსაბმა დავითი** „კარგის ნიშანით“?

ა) ეჭვობდა, რომ უსაჩუქროდ დარჩენილი საპატარძლო განრისხდებოდა.

ბ) იფიქრა, რომ საჩუქარს საპატარძლო მხოლოდ დავითისგან მიიღებდა.

გ) ჩათვალა, რომ ქორწინების საქმე შესანიშნავად იყო მოგვარებული.

დ) იცოდა, რომ საჩუქრის გარეშე დავითს უკან დააბრუნებდნენ.

დაბრუნება ტექსტის პირველ გვერდზე
დაბრუნება ტექსტის მეორე გვერდზე
დაბრუნება ტექსტის მესამე გვერდზე

5. **რას ნიშნავს** „დიდის ყოფით მიიღეს დავითი“?

ა) დახვედრისას გულგრილობა გამოიჩინეს.

ბ) განსაკუთრებული პატივით დახვდნენ.

გ) შეხვედრაზე დიდხანს ალოდინეს.

დ) ქორწილის დაჩქარება მოსთხოვეს.

დაბრუნება ტექსტის პირველ გვერდზე
დაბრუნება ტექსტის მეორე გვერდზე
დაბრუნება ტექსტის მესამე გვერდზე

6. **რა მხატვრული საშუალებაა გამოყენებული ფრაზაში:** „ჩემო აღმატებულო გვაროვანო სიძეო...“?

ა) ალუზია.

ბ) მეტაფორა.

გ) შედარება.

დ) ეპითეტი.

დაბრუნება ტექსტის პირველ გვერდზე
დაბრუნება ტექსტის მეორე გვერდზე
დაბრუნება ტექსტის მესამე გვერდზე

7. რა მიზანი აქვს მოსეს, როცა ლუარსაბს სთხოვს, „დიდი ხალხი“ არ გამოგზავნოს?

ა) სურს უშნო საპატარძლო შეატყუოს და ხალხმრავლობას ერიდება.

ბ) ავად არის და ხმაურიანი ნადიმის თავიდან არიდება სურს.

გ) მეტისმეტად ღარიბია და ამ გზით ქონების დაზოგვას ცდილობს.

დ) ნიშნობას დიდ მნიშვნელობას არ ანიჭებს და სურს ხარჯი აირიდოს.

დაბრუნება ტექსტის პირველ გვერდზე
დაბრუნება ტექსტის მეორე გვერდზე
დაბრუნება ტექსტის მესამე გვერდზე

8. რა მხატვრულ საშუალებას იყენებს ავტორი ლუარსაბისათვის გაგზავნილ მოსეს წერილში?

ა) ციტირებას.

ბ) ალუზიას.

გ) დიალოგს.

დ) ირონიას.

დაბრუნება ტექსტის პირველ გვერდზე
დაბრუნება ტექსტის მეორე გვერდზე
დაბრუნება ტექსტის მესამე გვერდზე

9. როგორ ახასიათებს მოსე გძელაძეს ლუარსაბისათვის გაგზავნილი წერილი?

ა) როგორც მხდალ და უუნარო ადამიანს.

ბ) როგორც ენამოსწრებულ და გაწონასწორებულ ადამიანს.

გ) როგორც გონიერ და მჭევრმეტყველ ადამიანს.

დ) როგორც გაუნათლებელ და ცბიერ ადამიანს.

დაბრუნება ტექსტის პირველ გვერდზე
დაბრუნება ტექსტის მეორე გვერდზე
დაბრუნება ტექსტის მესამე გვერდზე

10. ლუარსაბის რა თვისებაზე მიუთითებს მონაკვეთი: „დავითს კი დააბარა, რომ ფულზედ კარგად მოილაპარაკოს, როდის ჩააბარებენ, და მერე ქალი კარგად გასინჯოს“?

ა) ხელგაშლილობაზე.

ბ) სიფიცხეზე.

გ) ანგარიშიანობაზე.

დ) სიმხდალეზე.

დაბრუნება ტექსტის პირველ გვერდზე
დაბრუნება ტექსტის მეორე გვერდზე
დაბრუნება ტექსტის მესამე გვერდზე

11. ძმის მიმართ რა დამოკიდებულება გამოამჟღავნა დავითმა, როდესაც პირველად დაინახა „საპატარძლო“?

ა) ძმა მოსატყუებლად გაიმეტა.

ბ) ძმის ბედნიერებამ გაახარა.

გ) ძმის სიკეთე შეშურდა.

დ) ძმა უბედურებისთვის დაენანა.

დაბრუნება ტექსტის პირველ გვერდზე
დაბრუნება ტექსტის მეორე გვერდზე
დაბრუნება ტექსტის მესამე გვერდზე

12. მოსეს რა თვისება ჩანს სიტყვებში: „აბა, ჯერ ისე ავადმყოფი რა არის, მერე მასპინძელი რა უნდა იყოს... ჩემი მაყურებლები რა ქეიფს გასწევდნენ“?

ა) თავდაჯერებულია.

ბ) თავშეუკავებლია.

გ) ცბიერია.

დ) ამპარტავანია.

დაბრუნება ტექსტის პირველ გვერდზე
დაბრუნება ტექსტის მეორე გვერდზე
დაბრუნება ტექსტის მესამე გვერდზე

13. რის თქმა სურს დავითს სიტყვებით: „ეს ქალი რომ ჰნახოს იმან, იმ წამშივე ჯვარს დაიწერს“?

ა) ლუარსაბი დინჯი ადამიანია.

ბ) საპატარძლო ძალიან ლამაზია.

გ) მხიარული ქორწილია მოსალოდნელი.

დ) მზითევი გამორჩეულად მდიდრულია.

დაბრუნება ტექსტის პირველ გვერდზე
დაბრუნება ტექსტის მეორე გვერდზე
დაბრუნება ტექსტის მესამე გვერდზე

14. რატომ ეჩქარება მოსეს ქორწილი?

ა) მშვენიერი საპატარძლო რომ არავინ მოსტაცოს.

ბ) როგორმე სამზითვო ფული რომ დაზოგოს.

გ) მისი გეგმა რომ არ გამჟღავნდეს.

დ) ლუარსაბისთვის მიცემული პირობა რომ არ დაირღვეს.

დაბრუნება ტექსტის პირველ გვერდზე
დაბრუნება ტექსტის მეორე გვერდზე
დაბრუნება ტექსტის მესამე გვერდზე

15. რა აზრს გამოხატავს სიტყვები: „ქალი აქა ჰდნება“?

ა) ქორწილი სულაც არ ეჩქარება.

ბ) ერთი სული აქვს, როდის იქორწინებს.

გ) ნერვიულობის გამო ძალიან გახდა.

დ) თავისი საქმრო საერთოდ არ აინტერესებს.

დაბრუნება ტექსტის პირველ გვერდზე
დაბრუნება ტექსტის მეორე გვერდზე
დაბრუნება ტექსტის მესამე გვერდზე

16. რას ნიშნავს „ხელი-ხელს დაჰკრეს“?

ა) შეთანხმდნენ.

ბ) ყოყმანი დაიწყეს.

გ) საქმე გადადეს.

დ) იჩხუბეს.

დაბრუნება ტექსტის პირველ გვერდზე
დაბრუნება ტექსტის მეორე გვერდზე
დაბრუნება ტექსტის მესამე გვერდზე

17. რა არის ამ ტექსტის მთავარი სათქმელი?

ა) დასახული მიზნის მისაღწევად ადამიანი ოჯახსაც კი გაწირავს.

ბ) სინდისზე ხელაღებული ადამიანი მიზანს ყოველთვის ადვილად აღწევს.

გ) უზნეო ადამიანისათვის მიზნის მისაღწევად ყველა ხერხი დასაშვებია.

დ) გაუნათლებლი ადამიანი ცბიერებისა და ვერაგობის გზას ადგება.

დაბრუნება ტექსტის პირველ გვერდზე
დაბრუნება ტექსტის მეორე გვერდზე
დაბრუნება ტექსტის მესამე გვერდზე

ბ) მხატვრული ტექსტის ანალიზი (25 ქულა)

წერითი დავალების ინსტრუქცია:

ყურადღებით გაეცანით დავალების პირობას.

ნაწერი არ გასწორდება, თუ ნაშრომი დავალებას არ უპასუხებს, მოცემული ტექსტის პერიფრაზია, არ არის შესრულებული არც ერთი მითითება ან მოცემული ტექსტი მთლიანობაში არაადეკვატურადაა გაგებული, ანდა ენობრივად იმდენად გაუმართავია, რომ აზრის გაგება ჭირს.

ნაშრომი შესრულებული უნდა იყოს გასაგები (გარკვეული) ხელწერით. ის მონაკვეთები, რომელთა ამოკითხვაც გაძნელდება, არ გასწორდება და თხზულების შეფასებისას მხედველობაში არ იქნება მიღებული.

ორივე წერით დავალებას თან ახლავს სამ-სამი მითითება. ამ მითითებებს უნდა უპასუხოთ ისე, რომ თხზულება აზრობრივად ერთიანი, მთლიანი გამოვიდეს და არ იყოს კითხვებზე ცალ-ცალკე გაცემული პასუხების მექანიკური ჯამი ან მოცემული ტექსტის პერიფრაზი (თუნდაც მთელი თხზულების შინაარსის გადმოცემა). გაითვალისწინეთ, რომ დავალების მითითება შესრულებულად არ ჩაითვლება, თუ მასზე მხოლოდ ერთი-ორი წინადადებით იქნება პასუხი გაცემული.

ჩამოაყალიბეთ თქვენი აზრი ნათლად, მკაფიოდ, დეტალურად და დასაბუთებულად. ნაშრომი შეფასდება იმის მიხედვით, თუ რამდენად ჩანს მასში არგუმენტირებისა და დამოუკიდებელი აზროვნების უნარი და არა იმის მიხედვით, ემთხვევა თუ არა თქვენი პოზიცია საყოველთაოდ აღიარებულ თვალსაზრისს. მსჯელობა უნდა იყოს ლოგიკურად გამართული და აბზაცებით დანაწევრებული; უნდა დაიცვათ სალიტერატურო ენის ნორმები.

დაშვებული შეცდომა გადახაზეთ და ნუ დაჯღაბნით.

გააანალიზეთ მოცემული ტექსტი შემდეგი მითითებების მიხედვით:

- იმსჯელეთ მოსე გძელაძის მხატვრული სახის შესახებ;
- იმსჯელეთ მომავალი ქორწინების მიმართ თათქარიძეების დამოკიდებულების შესახებ;
- დაახასიათეთ ავტორის თხრობის მანერა და ტექსტის ენობრივი თავისებურებები.

თქვენი თვალსაზრისი დაასაბუთეთ!

დაბრუნება ტექსტის პირველ გვერდზე
დაბრუნება ტექსტის მეორე გვერდზე
დაბრუნება ტექსტის მესამე გვერდზე